

วิธีดำเนินการวิจัย และการรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นพยาบาลซึ่งปฏิบัติงานในแผนกพยาบาล
ของโรงพยาบาลศิริราช โดยแบ่งประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มแรก ปฏิบัติงานในระดับบริหาร โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตามอายุต่าง ๆ ดังนี้

- ก. อายุ 26 - 35 ปี จำนวน 30 คน
- ข. อายุ 36 - 45 ปี จำนวน 30 คน
- ค. อายุ 46 - 55 ปี จำนวน 30 คน

กลุ่มที่สอง ปฏิบัติงานในระดับพยาบาลประจำการ โดยแบ่งเป็นกลุ่ม อีก 3 กลุ่มย่อย
ตามอายุต่าง ๆ คือ

- ก. อายุ 21 - 25 ปี จำนวน 30 คน
- ข. อายุ 26 - 30 ปี จำนวน 30 คน
- ค. อายุ 31 - 35 ปี จำนวน 30 คน

กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มพยาบาลระดับต่ำกว่าวิชาชีพ (ผู้ช่วยพยาบาล) โดยแบ่งตาม
กลุ่มอายุ เป็น 3 กลุ่มย่อย ดังนี้

- ก. อายุ 21 - 25 ปี จำนวน 30 คน
- ข. อายุ 26 - 30 ปี จำนวน 30 คน
- ค. อายุ 31 - 35 ปี จำนวน 30 คน

รวมตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มละ 90 คน รวมทั้งหมด 270 คน
และการเลือกตัวอย่างประชากร เป็นวิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบเป็นพวก หรือชั้น (Stratified
random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบอาวุโส ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงบางส่วนจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของ อุทัย บุญประเสริฐ³⁰ ซึ่งแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ (reliability) อยู่ในเกณฑ์สูงคือ ค่า $r = .84$ และสำหรับค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามนี้ พบว่ารายละเอียดในข้อความทุกข้อครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัยครบถ้วน และภาษาที่ใช้สื่อความหมายได้คือ

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็นสามตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบในการพิจารณาความมีอาวุโส เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ขององค์ประกอบ 5 ลักษณะ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับระบบอาวุโส ในเรื่องของการบริหารงาน โดยสร้างแบบสอบถามครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบอาวุโส ดังนี้ คือ

- ก. ระบบอาวุโสในลักษณะของวัยวุฒิ
- ข. ระบบอาวุโสในลักษณะของประสบการณ์
- ค. ระบบอาวุโสในลักษณะของคุณวุฒิ
- ง. ระบบอาวุโสในลักษณะตำแหน่งหน้าที่การงานที่สูงกว่า
- จ. ระบบอาวุโสในลักษณะของชาติตระกูลที่ดีกว่า
- ฉ. เป็นกลุ่มของข้อความในลักษณะทั่ว ๆ ไป ไม่แสดงถึงองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งชัดเจน

³⁰อุทัย บุญประเสริฐ, เรื่องเดิม, หน้า 19.

ลักษณะของแบบสำรวจในตอนี่สาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าในแง่ของความคิดเห็นส่วนบุคคลในเรื่องนั้น ๆ ว่าผู้ตอบเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งออกเป็น 5 ลำดับชั้น และกำหนดค่าไว้ดังนี้คือ

1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าเป็น 5
2. เห็นด้วย มีค่าเป็น 4
3. ไม่น่าใจ มีค่าเป็น 3
4. ไม่เห็นด้วย มีค่าเป็น 2
5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าเป็น 1

ต่อไปให้นำแบบสอบถาม ไปทำการทดสอบ (try out) กับพยาบาล จำนวน 20 คน และผู้ช่วยพยาบาล 10 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงภาษาให้สื่อความหมายได้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้อีกครั้งหนึ่ง ต่อไปจึงนำไปสำรวจความคิดเห็นของพยาบาลที่เลือกเป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยต่อไป ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 270 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ และเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้ทั้งหมด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. นำหนังสือแนะนำตัว จากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังหัวหน้าแผนกพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช เพื่อขอรายชื่อพยาบาลของแผนกพยาบาลทั้งหมด
2. นำรายชื่อทั้งหมดมาแยกเป็น ระดับผู้บริหาร ระดับประจำการ และผู้ช่วยพยาบาล โดยแบ่งแต่ละระดับตามกลุ่มอายุต่าง ๆ ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น จากนั้นได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับฉลาก ในแต่ละกลุ่มอายุกลุ่มละ 30 คน
3. เข้าพบหัวหน้าแผนกพยาบาลอีกครั้ง เพื่อขอความร่วมมือเกี่ยวกับการแจกแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ตรวจการ และหัวหน้าตึกต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ตามวิธีการทางสถิติ ตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบอาวุโส โดยคิดเป็นร้อยละ

2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับการสำรวจความคิดเห็น และระดับของความยึดถือในระบบอาวุโส โดยหาค่าเฉลี่ย และพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การตัดสิน ดังนี้

ความเชื่อถือในระบบอาวุโสสูง = ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.00-5.00

ความเชื่อถือในระบบอาวุโสปานกลาง = ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.00-3.99

ความเชื่อถือในระบบอาวุโสค่อนข้างต่ำ = ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00-2.99

ความเชื่อถือในระบบอาวุโสต่ำสุด = ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.99

3. ข้อมูลที่เกี่ยวกับการสำรวจความคิดเห็น โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบความคิดเห็นในแต่ละระดับ และแต่ละองค์ประกอบ ได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของบริษัท Data Match วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) เอฟ-เทสต์ (F - test) และ ที-เทสต์ (t - test)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย